

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Nagy vasuti összeütközés a főváros közelében.

A múlt csütörtökön Budapest közvetlen közelében, Erzsébetfalva mellett, nagy vasuti szerencsétlenség történt. A Zimony felől jövő gyorsvonat téves jelzés és hibás váltóállítás folytán összeütközött a vele szemben jövő tehervonattal. A két mozdony és néhány vasuti

kocsi teljesen összeroncsolódott, a tehervonat mozdonyvezetője és egyik kalauza életét veszítette. Számos ember megsebesült. Az államvasút kára 600,000 korona. — Mai képünk a két összeroncsolt mozdonyt tünteti fel, a mentési munkálatokkal együtt.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

kívánsága, hogy ez a vidék is ellátsassék vasúttal. Azon az értekezleten, amelyet a múlt évben a horvát képviselőkkel tartott a kormány, megígérte s az új bán állása elfoglalásakor ennek mielőbbi létesítését kormányzati programjának egyik sarkalatos követelményeként említette, hogy e vasutat megépítik. Miután a kormány szorosán az 1868. évi XXX. törvénycikkben szabályozott közjogi alapon állva, a horvát nemzet irányában minden gazdasági kötelezettségünknek híven eleget kíván tenni és miután az Ausztriával folytatott tárgyalások során biztosítékot nyert arra nézve, hogy a szállítási díjak képzésére befolyást fog gyakorolni, hozzájárult egy új vasúti vonalnak építéséhez Károlyvárostól Krajnáig egyfelől, másfelől, Károlyvárostól Knin felé Dalmáciáig. E költséges vonalnak megépítését hátráltatni nem fogják.

A kvóta.

A miniszterelnök most áttért a kvóta kérdésére. Figyelembe kellett venni, hogy habár közvetlenül talán kisebb, de közvetve úgy gazdaságunkra, mint pénzügyeinkre nézve is előnyöket biztosít az új megállapodás, továbbá hogy a kvóta már tíz év óta nem volt egyezményileg meghatározva, s hogy a békés fejlődésnek és a gazdasági megerősödésnek egyik föltétele az, hogy a kvóta hosszabb időre megállapíttassék. Figyelembe kellett venni azt is, hogy a kvóta-kérdésben az osztrák követelések folytonosan fokozódó irányt mutatnak és hogy e maguktartásával szemben a mai kvóta többé semmi körülmények között fönn nem tartható. Így lévén a dolog, arra törekedett a kormány, hogy a messzebbmenő igényeket korlátozza a kvóta mérsékelt emelésével. Figyelembe kellett venni továbbá, hogy államjogi önállóságunknak e szerződésben való biztosítása csak újabb impulzust adna az osztrákoknak a kvóta-követelésekre. Mindezek figyelembe vételével és mérlegelésével annak, hogy úgy gazdasági fejlődésünk, megerősödésünk érdekében, mint nemzeti konszolidációnknak és belviszonyainknak biztos kézzel való irányítása érdekében is, nem harcra, hanem békére van szükségünk, mikor meggyőződünk arról, hogy enélkül megegyezést egyáltalában nem köthetünk, a habár súlyos, de mégsem elviselhetetlen kvótaemelésbe bele kellett menni.

A kormányok közt a következő megállapodás történt. A kiegyezési törvények értelmében, jelesül az 1867. évi XII. t.-cikk 12. szakasza értelmében a kvóta-kérdés fölötti megegyezés érdekében a kvóta-bizottságok hatáskörébe tartozik, amelyek javaslataikat a minisztériumok befolyásával dolgozzák ki. Ennek megfelelően a mai ülés folyamán határozati javaslatot fogok benyújtani s az osztrák miniszterelnök is hasonló intézkedést tesz a

kvóta-bizottság megválasztása érdekében. A kvóta-bizottságok lehetőleg sietve össze fognak ülni s a kvótának a viszonyok megfelelő új szabályozása iránt egyezkedni fognak. Ha a két bizottság határozatai meg nem egyeznének, akkor a két kormány a kvóta-bizottságok előterjesztésével egyidejűleg törvényjavaslatot fog előterjeszteni s mindenképpen oda fog hatni, hogy a javaslat törvényhozások által elfogadtassék. E törvényjavaslat tartalma szerint a magyar kvóta 1908 január 1-étől kezdve a vámbevételek közösségének föntartása és a határörvidéki precipium elejtése mellett 2 százalékkal emelkedik. Kijelentem még, hogy a most elfogadott kvótaemelést a jövőre nézve is maximálisnak tartom és hogy ezáltal lényegileg az jut érvényre, hogy a népesedés arányában viseljük a kvótát.

Wekerle Sándor a most elfogadott kvótaemelést a jövőre nézve is maximálisnak tartja. Altala lényegileg az jut érvényre, hogy a népesedés arányában viseli az ország a kvótát.

A közjogi vonatkozások.

A miniszterelnök végül azokra a közjogi kérdésekre terjeszkedett ki, amelyeknek megoldását a szerződés biztosítja. A szerződésben azok a közjogilag kifogásolható kifejezések, amelyek az eddigi egyezményekben foglaltak, mind kiküszöböltettek. Az eddig egyoldalul biztosított közjogi kikötések most szerződésileg vannak megállapítva. Az eddigi kereskedelmi szövetség helyébe most szerződés lépett, a külön autonom-vámtarifa nem a szerződési idő tartamára, hanem addigra van biztosítva, amíg azt mi magunk meg nem változtatjuk. A vámterület kifejezés helyébe az egységes vámhatár kifejezés lép. A külállamokkal kötendő szerződéseket a jövőben nemcsak a külügyminiszter, hanem mindkét állam kiküldöttje is aláírja és nemcsak francia, de magyar nyelven is ki fognak adatni.

Beteg a király!

Hetvenhét esztendő a magyarok királya! Soha sem volt beteg, mindig friss erővel, akarattal és a lelkiismeretességnek példaszerűségével kormányozta népeit. Az első ember a király az országban. Első Ferenc József azonban nemcsak a kormányzás dolgában, a hatalomban volt mindig a legelső népei előtt, hanem a munkában is. A legteljesebb odaadással intézi hatvan esztendő óta az országainak ügyeit, ezeknek szentelte életét, erejét, fiatalságát s most öregségét.

S most jön a szomorú hír:

**TERMÉNYEINKET
ÉRTÉKESITSÜK**

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca, 31.
utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelékben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez,
♥ ♥ ♥ Temesvár, Losonczy-tér 8. szám. ♥ ♥ ♥

UGYANOTT

Korpa, konkoly, olajpogácsa, takarmányliszt, szárított répaszelet, száraz moslák, malátacsira, szörplé (mélasse) és minden más erőtakarmány az ország bármely áliomására legjutányosabb feltételek mellett szerezhető be. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

Beteg a királyi aggastyán! Kiül az aggodalom a népek arculatára; hódolatteljes elborulásba csavarodnak a magyar szívek, mert a minden magyarok hűséges szeretete övezte mindenha a magyar királyt, Szent István koronájának a viselőjét.

Istennek hála, azonban aggodalomra nincsen okunk. Jóságos ősz királyunk szívós, erős természete lenyűgözi lassanként a szervezetét ostromló betegséget. Orvosai, akik őt kezelték, kijelentették, hogy a legelső magyar ember, népeinek atyja és kormányzója rövid idők leforgása alatt ismét erőre kap és még nagyobb kedvvel, végezi munkáját népének üdvére.

Egy magyar iparos szobra.

Pécs városában a múlt vasárnap leplezték le Zsolnai Miklós szobrát. Nagy jelentőséget ad ennek a szobornak az a körülmény, hogy ez az első iparos-szobor Magyarországon. Fönnen hirdeti ez a szobor a magyar ipar dicsőségét, életrevalóságát és fejlődésképeségének örök időkre maradandó emlékjele.

Zsolnai Miklós világszerte becsületet és elismerést szerzett a magyar iparművészetnek. Zsolnai Miklós szégyenlen fogott negyvennégy év előtt a munkához. Ekkor még csak nagyobbacska fazekastelepe volt, de folytonos önképzésével, vasszorgalmával és szakadatlan kísérletezésével végre olyasmit talált fel az agyagipar terén, amely vagyonhoz, hírnévhez és dicsőséghez juttatta. Kitalált ugyanis egy sajátos ivoir színezetű agyagkeveréket, mely a porcellán és fayenc között áll. Az alapanyagra, a lágy tónusú sárgás majolikára csodálatosan izzó fényű zománcot égetett, tűzvöröset, lángoló lilát, aranyos-zöldet, mélységes kéket.

És az új edények egy csapásra meghódították a modern iparművészet híveit. A kis terrakottagyár eközben természetesen nőtt, terjeszkedett és 1873-ban Bécsben, 1878-ban a párisi világkiállításon már nagyobb összeget fizettek a kiállított edényekért, mint amennyit azelőtt tizenöt évvel a magát terrakotta-gyárnak nevező fazekastelep mindenestül együtt megért.

Ma már egyike ez a gyár az ország legnagyobb gyárainak, amely most ezer munkást foglalkoztat. Zsolnai neve pedig fogalommal lett: a becsületes munka és szorgalom fogalmává. Most fia vezeti a hatalmas gyárat, míg a város szoborral róttá le háláját azon férfiu iránt, aki egyszerű iparos létére a maga erejével, tudásával világszerte dicsőséget szerzett a magyar iparnak.

Mi hír a külföldön?

A marokkói bonyodalmak elégséges gondot adnak a francia kormánynak, bár a francia külügyminiszter csak néhány nappal ezelőtt is azzal dicsekedett, hogy a marokkói helyzet nagyon biztató.

Edward angol királynak és II. Miklós orosz cárnak régóta rebesgetett találkozásáról nemrég azt kürtölték világgá, hogy az angol király küszöbön álló kopenhágai látogatásával kapcsolatosan fog találkozni a cárral. A muszka cár melegen kívánja ezt a találkozást, azonban egyik minisztere, Izvolszki külügyminiszter, az angol-orosz egyezmény létrehozója ellenzi ezt az uralkodói találkát. Ugyilátszik tehát, hogy a fehér birodalomban se parancsol mindig a cár atyuska, hanem egyszer-más-kor csoszog a minisztereinek a — papucsáiban is!

A velünk vámháborúban levő keleti szomszédban, Szerbiában a szkupcsina új ülészakát legközelebb nyitják meg.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A legnagyobb kosárfonó szövetkezeti telep hazánkban.

(Folyt. és vége.)

Ezek után mindenesetre érdekes megtudni, hogyan történik a szövetkezet vezetése. A szövetkezet élén az elnökgazgató áll, aki mindenre felügyel és a megrendeléseket, akár anyagbeszerzésre, akár munka készítésére és szállítására vonatkozik, teljesíti. Ő az üzletben és a műhelyekben a rendelkezéseket megteszi és foganosítja. Az üzletvezető és pénztáros nem igazgatósági tag; ez végezeti az áruk csomagoltatását és elszállítását és a pénzügyeket vezeti. Az oktatómester vagy műhelyvezető kiosztja a munkát és a műhelybeli munkákat vezeti. Azoknak a tagoknak, akik otthon dolgoznak, munkáját szintén ellenőriztetni a szövetkezet, még pedig úgy, hogy az igazgatóság tagjai jogosítva vannak a szövetkezet részére dolgozó mesterek műhelyeit meglátogatni és az otthoni munkát ellenőrizni. Van még a szövetkezetnek raktárnoka és könyvelője, akik a szakmájukba vágó munkálatokat teljesítik.

Amint ezekből látható, a szövetkezet szervezete és kezelése nem egyszerű és így nem is olcsó, üzleti költsége a múlt évben 16.000 koronát tett ki. De egy nagy szövetkezeti telep és üzem éppen úgy bírja a nagyobb üzleti és kezelési költségeket, mint a részvénytársasági üzem. A fődolog az, hogy a vezetés és kezelés szabályos és pontos legyen, a készítmények kiállják a kritikát és a versenyt s azokat el is tudja a szövetkezet adni.

A szövetkezetnek, midőn 1896-ban megalakult s midőn az 1899-ben az Országos Központi Hitelszövetkezetbe belépett, csak 38 tagja volt, akik 73 darab 200 koronás üzletrészszel bírtak. De azóta a haladás e részben is jelentékeny. A múlt 1906. év végén a szövetkezetnek 84 tagja volt, akik összesen 224 darab 100 koronás üzletrészszel bírtak s ezek névértéke 22,400 koronára rugott, melyből 16,256 korona volt befizetve; a tartalék-alap pedig 18,000 koronát tett ki. S ezekkel az összegekkel, valamint 20,000 korona állami segélylyel és 37,000 korona központi hitellel jelentékeny, sőt mondhatni nagy forgalmat bonyolított le; munkadíjakra pedig 17,000 koronát fizetett ki.

A múlt évben feldolgozott a szövetkezet 67,000 korona értékű anyagot és eladott 280,000 kor. értékű készítményt, kosárátut és emellett pénztári forgalma 240,000 koronát tett ki; tiszta nyeresége pedig 4100 koronára rugott, ami 25%-nak felel meg, de ebből csak 5% osztalék fizettetett ki.

Az apatini műkosárfonó szövetkezet tagjai igen konzervatívok, akik makacsul ragaszkodnak régi üzleti szokásaikhoz s rendszerükhöz, ami nem mindenkor felel meg a mai viszonyoknak. Mindamellett a szövetkezet az értékesítés nehézségeit is leküzdötte immár és készítményei nemcsak Magyarországon, hanem miként már említettük, a külföldön is kelendőségnek örvendenek. Kivánatos azonban, hogy ezen első és legnagyobb műkosárfonó-telep, mely a szövetkezeti formát a kisiparosok megmentésére alkalmasnak bizonyította be, szilárdan álljon fenn, sőt a tagok és a hazai ipar javára tovább fejlődjen és azt a célt, amit az alapítók maguk elé tűztek ki, hogy t. i. a külföldi osztrák és főleg cseh kosárátutakat hazánkban fokozatosan kiszorítsák, minél előbb elérjék!

Dr. H. J.

Székely szövetkezetek.

A székely akció 1902-ben indult meg s első feladat-ként azt tűzte ki, hogy közös erővel közös célra dolgozni képes társadalmi szervezeteket létesítsen a székely nép között. A falusi gazdakörökben és különféle szövetkezetekben vélte a társadalmi szervezkedés eme formáit megtalálni. Öt év alatt a székely akció körébe vont vármegyékben 206 falusi gazdakört szervezett 10,971 taggal. E falusi gazdaköröket mindenekelőtt arra használta föl a kirendeltség, hogy alkalmat adjanak a soraikban tömörült falusi népet szóval, tanácsal, tanítással, biztatással megközelíteni, megnyerni a tanulásnak és a saját, meg a közösség céljaira irányuló öntudatos munkálkodásnak. Télen a gazdakörök helyiségeiben, nyáron a mezőn tartotta e gazdaköri összejöveteleket és pedig télen mostanig 327 alkalommal 17,167 résztvevővel, nyáron pedig 37 alkalommal és 1060 résztvevővel. Mikor a székely akció megindult, 63 népkönyvtár volt, ma 222 van a Székelyföldön. A falusi gazdakörökből keletkeznek a Székelyföldön is a társadalmi szervezkedés további alakulatai, a különböző szövetkezetek is. Az 1906. év végén volt a székely vármegyékben 163 hitelszövetkezet, működésük felölelte 534 község lakosait, volt 35,314 tagjuk 50,507 üzletrészszel, amelyek értéke 2.616.160 korona, ebből be volt fizetve 1.770,200 korona; a betétek összege örvendetesen emelkedő irányzat mellett 2.276,500 korona, tartalékalapjuk pedig 386, 900 korona.

Mikor a székely akció megindult, volt a Székelyföldön két fogyasztási szövetkezet 300 üzletrészszel s 18,020 korona forgalommal, 1906. végére pedig a fogyasztási szövetkezetek száma 61-re, az üzletrészek száma 16,029-re, e szövetkezetek évi forgalma pedig 1.309.113 koronára emelkedett.

A tejszövetkezetek elterjedése teljesen a székely akció folyamánya. Azelőtt itt egyáltalán nem volt tejszövetkezet. Ez idő szerint 50 tejszövetkezet van megalakítva és 40 van tényleges működésben. Van ezeknek összesen 3771 tagja, földolgoztak és értékesítettek eddig 4.949,544 liter tejet és ezért, valamint a mellékesen értékesített egyéb terményekért 967,681 koronát fizettek ki tagjaiknak. A jövő feladata lesz a szövetkezeti gabonarakarok szervezése. Szövetkezeti gabonarakarok ugyan már több van megalakítva, ezek között azonban ez idő szerint még csak a gidófalvi és vidéki szövetkezeteknek Sepsiszentgyörgyön épült gabonarakarok léptek valóságosan működésbe.

Szövetkezeti feladatok. A szövetkezetek, ha jól vannak szervezve, egyszerre küzdenek erkölcsi és gazdasági célokért. A vállalkozás nehézsége éppen ezen, egymást majdnem kizáró célok összhangjának egyforma biztosításán szenved hajótörést. Mert a szövetkezet, így felfogva, egyfelől üzlet, melynek legalább is valamivel

nagyobb anyagi hasznot kell felmutatnia, mintha a tag nem volna benne a szövetkezetben. Ilyen siker nélkül a szövetkezeti tag nem tudná önmaga előtt megokolni: miért lépett be a szövetkezetbe? Másrészt azonban kell, hogy aki a szövetkezettől vesz, az is megtalálja a maga számadását; mert különben neki sem lesz anyagi oka arra, hogy bevásárláskor a szövetkezethez tartson. Ez a kettős tekintet kell, hogy minden egyes szövetkezeti üzletkötésnél irányszabóul szolgáljon. Ezt a célt a termelő szövetkezet úgy érheti el, ha kifogástalanul jó árút ad a jó pénzért és még a látszatától is irtózik annak, hogy a belértéket, mint lényegyet, formásokkal és külsőségekkel pótolja. Viszont a fogyasztó-szövetkezetnek jutányosságra kell törekednie és tagjaiban azt a hitet ébren tartania, hogy a forgalmazott árúk kritikáját a legnagyobb szigorúsággal teljesítse, vagyis mindent első rangú forrásból szerezzen be. A jó szövetkezet tehát erkölcsi alapokon fölépült üzlet, mely csupán a saját életfenntartásához kellő szerény hasznot vesz; egyebekben tagjai érdekkörét tekinti mértékadóknak. Azt a két vezércsillagot tehát, mely a szövetkezeti üzletmenetben irányt jelöl, két szóba foglalhatjuk össze; ezek: a becsületesség és szakértelem.

A muzslai példa. Örvendetes hírt kaptunk Muzsláról. Ebben az esztergommegyei községben a megüresedett főtanítói állásra oly kikötéssel írták ki a pályázatot, hogy előnyben részesítenek oly néptanítót, aki szövetkezeti téren érdemeket tud fölmutatni. Az állásra tényleg ily tanítót választottak Kanozsay József fűri főtanító személyében, aki községében már hitelszövetkezetet és gazdakört is alakított. Nem lehet eléggé méltányolni a muzslaiak céltudatos és a népre rendkívül üdvös kezdeményezését, mely bizonyára sok községben talál követésre. A tanítókat buzdítja ez arra, hogy a népsegíttel, a szövetkezéssel s a nép helyes szervezésével hathatósabb foglalkozzanak, a községek pedig oly férfiakat nyerne az ily tanítóknak, akik nemcsak az iskolában, hanem azon kívül is törődnek a néppel.

Lakatosmesterek hitelszövetkezete. Ez alatt a cím alatt új ipari hitelszövetkezet alakult a fővárosban. A szövetkezet megalakulásának eszméje a Lakatosmesterek Országos Szövetségének az ideai nagygyűlésén fogalmazott meg és a Budapesti Lakatosipartársulat előljáróságának támogatásával kelt életre. A szövetkezet a szokásos bankszerű ügyeleteken felül, amelyek kezelésében a megválasztott igazgatóság által garantált üzleti szoliditás a szövetkezet létezésének alapelveül köttetett ki, még számos, a kisiparost élénken támogató ügyletkört ölel fel. Így a többek között a szövetkezet nyers raktárt létesít, anyagok, félgyártmányok, készárúk és szerszámok vételével és eladásával foglalkozik. Árúcsarnokot, közös raktárt tart fenn, illetve vezet be.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETEK —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• MI UJSÁG? •

Vak Bottyán emléktáblája. Gyöngyösön, a szent Ferenc-rendiek templomában e hónap 13-án leplezték le Bottyán János kuruc vezér emléktábláját. Az ünnepélyen a képviselőház küldöttségileg vett részt Thaly Kálmán vezetése alatt, aki az ünnepi beszédet tartotta és a képviselőház koszorúját letette az emlékre.

Thököly-kápolna. Wekerle miniszterelnök intézkedett, hogy Kézsmárkon az új templom mellé díszes kápolna emeltesse: ebbe helyeztetni el a kormány Thököly fejedelem hamvait és sarkofágját, mely most ideiglenesen a templomban van elhelyezve. Az új kápolna egyik falában helyezik el azokat a sírköveket, melyek Rodostóban Thököly hamvait fedték. Az új kápolnán helyezik el azt a díszes emléktáblát is, melynek elkészítésével Holló Barnabás szobrászt bízták meg.

Árpád-emlék a fővárosban. Magyarország nagyobb városainak törvényhatóságai tekintélyes összegeket szavaztak meg a Budapesten fölláltatandó ezredéves Arpád emlékek fölláltására; a gyűjtés nagyobb arányokban még csak ezután fog megindulni. A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet Palóczy Antal építésztanárt, Pogány Mór és Förc Ernő építészeket küldötte ki bizottságilag a létesítendő emlék programjának tanulmányozására, melynek megtörténte után a Magyar Mérnök-és Építész-Egylet javaslatát fölterjeszti a városi közgyűlés elé.

A fiumei polgármester eskütétele. Dr. Vio Ferenc fiumei polgármester, akit a városi képviselőtestület már hónapokkal ezelőtt választott meg és akinek a megerősítése a napokban érkezett le s a megtartott képviselőtestületi ülésen tette le a polgármesteri esküt Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó kezébe. Zanella Richárd is ekkor tette le az esküt a polgármesteri eskü előtt. Zanella az eskütétel előtt hazafias beszédet tartott. Az éljenzéssel fogadott beszéd után Nákó Sándor fiumei kormányzó beszélt, örömeinek adván kifejezést, hogy a város képviselőtestületének bizalma egy olyan kiváló férfiút ültetett a polgármesteri székbe, mint Vio Ferenc dr., akinek eddigi működése teljes garanciát nyújt a város további fejlődése tekintetében. A kormányzó beszédét folytonos tetszésnyilvánításokkal kísérték, végeztével pedig percekig tartó tapssal és éljenzéssel honorálták. Dr. Vio Ferenc elfoglalva az elnöki széket, egy tartalmas és hazafias székfoglaló-beszédet mondott, amelyben a jövőben követendő közigazgatási programját vázolta. Beszédét tetszéssel fogadták. A városháza előtt ez idő alatt nagy tömeg gyűlt össze amely a városházáról távozó kormányzót lelkesen éljenezte.

Letartóztatott pánszláv izgató. Pollákovics Ferenc a Trsztenán letartóztatott amerikai pánszláv izgatót a rózsahegy kir. törvényszék vizsgálóbírája kihallgatta. Vallomásában határozottan tagadta, hogy felvidéki útjának bárminemű politikai célja lett volna. Pollákovics magyar illetőségű ugyan, de most már amerikai állampolgár és az ottani Sokol egyesület azon küldöttségével jött haza, mely Turócszentmártonba megvitte az amerikai tótok lobogóját. Pollákovics azóta itthon tartózkodik és

biztosítási üzletekkel foglalkozik. Bella Mátyás orsz. képviselő kijelentette, hogy a nemzetiségi propaganda érdekében a párt tudtával és akaratával egyetlen egy amerikai sem utazik az országban.

A vasút felelőssége. A tömeges vasuti szerencsétlenségek némi aktualitást kölcsönöznek annak a határozatnak, amelyet minap hozott a kir. kuria a vasút felelősségéről, a következő eset kapcsán: Egy vasuti napszamos többedmagával kézi erővel tolt egy teherkocsit a vágányon és eközben jobb válla beleszorult az általa tolt és az utána jövő, szintén kézi erővel tolt vasuti kocsit ütközője közé. A súlyosan megsérült napszamos kártérítési pört indított a m. kir. államvasút ellen, amely azzal védekezett, hogy a munkás maga volt az oka a szerencsétlenségnek, mert a fennálló szabályzat ellenére az ütközőre támaszkodva végezte a tolatást. A kuria — mint az Ügyvédek Lapja írja — nem fogadta el ezt a védekezést, mert beigazolódott, hogy a tolatásra az államvasútnak egyik alkalmazottja felügyelt és a szabályellenes tolatást elnézte anélkül, hogy közbelépett volna. A vasútnak ugyanis mint állandó veszélylyel járó üzem tulajdonosának, kötelessége, hogy a szabályrendeletek betartását ellenőrizze. Ha pedig a vasútnak a felügyeletre rendelt közégei elnézik azt, hogy a vasuti alkalmazottak a rájuk bízott munkát szabályellenesen végzik, akkor nem hivatkozhatik sikerrel arra, hogy a sérülésnek maga az alkalmazott az oka. A Kuria ezen az alapon megállapította a megsérült munkás kártérítési igényét.

A költő leánya. Szekszárdról jelentik, hogy Garay Jánosnak, a negyvenes évek kiváló költőjének Gizella leánya, aki édesanyja halála óta nagy nélkülözések között él a fővárosban, a szekszárdi nőegyesülethez kérvényt intézett, amelyben segítséget kér. A nőegyesület Sass Istvánné elnöklésével elhatározta, hogy két teaestét rendez, a melynek jövedelmét följánlja a nyomorban élő Garay Gizellának, akinek édes atyja Szekszárd szülőtte volt s akinek emlékszobrot is emeltek.

A főhercegnek nincs cigarettája. Nagy, nagyon nagy urakkal is megesis néha, hogy — bármennyi fölös földijavak jutottak is nekik — néha hiába keresnek valamit, ami szükséges. A dohányos ember például boldogtalan, ha nincs füstölni valója s ilyenkor se rang, se mód, se fény nem kárpótol. Ez történt meg minap József főherceggel. Érsekújváron József főherceg gyorsvonatra szállt föl. Ütközben bement az étkező kocsiba s ott leült. Cigaretta akart, de nem volt nála egy cigaretta sem. Szólt tehát a pincérnek. De ennek sem volt. A pincér tudta, hogy József főherceget kellene kiszolgálnia s egyik vendégtől a másikhoz futott, kérvén tőlük szivarkákat. Végre eljutott az utolsó asztalhoz, ahol Horváth Géza, a Könyves Kálmán igazgatója ült, aki megtudván miről van szó, egy felbontatlan skatulya cigarettát adott át a boldog pincérnek, aki sietve a főhercegnek vitte el.

A főherceg jókedvűen rágyújtott a cigarettára és mikor a pincértől megtudta, hogy kinek köszönheti a nehezen nélkülözött ebéd utáni élvezetet, felkelt, Horváth Gézához ment, kezét nyújtott neki, egy pár szíves szóval megköszönte a szivarkát és a skatulyát az asztalára tette. Horváth Géza bemutatkozott:

— Szerencsésnek érzem magamat, fenséges uram, ha kegyes volna megtisztelni azzal, hogy a többit is megtartani méltóztatnék.

József főherceg mosolyogva eleget tett a kérésnek és elköszönt. Másnap megjelent Horváth Gézánál a

főherceg udvari titkára és egy csinos kis csomagot hozott emlékül a fenséges úrtól. Egy rubinttal kirakott és a fenséges úr monogrammjával ellátott remekmű ezüsttárca volt a kis csomagban.

Széchenyi-Vanderbilt. A múlt héten bejárta a hír a lapokat, hogy Széchenyi László gróf magyar mágnás eljegyezte Amerika egyik leggazdagabb családjának a sarjadékát: Vanderbilt kisasszonyt. A kisasszony hozománya állítólag felül van a százmillió dolláron és ennek folytán a legritkább házassági esetek közé tartozik ez a frigy, melynek megkötése elé azonban az a akadály gördül, hogy a Vanderbilt testvérek akkor a föltételhez kötik a beleegyezésüket, ha Széchenyi gróf megnyugtatót szerez arra nézve, hogy Budapesten és Bécsben az előkelő körök egyenrangúnak mondják ezt a házasságot.

Nagy tűz a vidéken. Makóról írják, hogy ott a múlt szombaton a Stenszki-féle üzlet raktára kigyuladt. A tűz belekapott a szomszédos épületekbe és raktárakba is, ahol nagymennyiségű benzin és petróleum volt elhelyezve. A tűzoltók elszánt bátorsággal behatoltak az égő raktárakba és a benzines hordókat kigurították. A tűz egész éjjel pusztított és csak reggel felé tudták lokalizálni. A kár mintegy nyolcvan ezer korona.

Lelkészi jubileum. Fényes ünnepek keretében folyt le a napokban Biró Imre apát és dunaföldvári plébánosnak 40 éves lelkesi jubileuma. Az ünnepség már 7-én este kezdődött, a mikor is fáklyás menetben megjelent a plébánia épület előtt Dunaföldvár közönsége valláskülönbség nélkül. Az üdvözlő beszédet Bodor István községi bíró tartotta meg, melyre az ünnepelt meghatva válaszolt. Másnap a nagy templomban ünnepélyes mise, délben egy órakor pedig az egyenlőségi iparoskörben fényes lakoma volt, melyen közel kétszázan vettek részt. A lelkes ünnepély azt bizonyította, hogy az édem elismerésénél, Dunaföldvár értelmisége felekezeti különbséget nem ismer és egy érzésben tud összeforrni.

A hét sovány esztendő. A hét sovány esztendő nem bibliai rege, hanem valóság, mint a hogy azt Brugsh bej híres tudós most kiderítette. Brugsh bej egy, a Krisztus előtti 17. századból származó ősrásból kiderítette, hogy abban az időben a talaj megtermékenyítésére szükséges nilusi áradás hét esztendőn keresztül elmaradt, minélfogva Egyiptomban hosszú ideig tartó éhínség uralkodott. Tudvalevőleg a Krisztus előtti 1700. év a dátuma a Genesisben említett hét sovány esztendő kezdetének. Ez a felfedezés tehát a biblia eme részének valósággal történelmi hitelességet ad.

A szőlőcsész leányának szerencsétlensége. Nagy szerencsétlenség történt Nagykálló határában. Fehér Imre nevű nagykállói szőlőcsész minap este agyonlőtte leányát, aki vacsorát vitt apjának. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Fehér, aki a hegyen csatangoló kóbor kutyákra lövöldözött, egy bokor felé célzott s egy golyó éppen akkor jövő Mária nevű leányát érte. A sebesültet a nyíregyházi kórházba szállították, ahol hajnalra meghalt. A boldogtalan apát annyira lesujtotta a csapás, hogy beteggé lett. A vizsgálat ellene vigyázatlanságból okozott emberölés miatt folyik.

A nyomdász-otthon. A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyegylete a múlt vasárnap felavatta új otthonát, a Gutenberg-otthont. A díszes, hatalmas palotát Vágó László és Vágó József építésk

építették, ugyanazok, akiknek művészetét a Nemzeti Szalon új otthona is dicséri. Az új nyomdász-otthon is gyönyörű alkotása a művészeknek, a Főherceg Sándor-téren van a lakók bejárata, akik az épület négy emelet-sorát foglalják el. A 38 elegánsan kiállított lakást két tágas lépcsőház, személy és teherfelvonó szolgálja. Teljesen elkülönítve ettől, a Kölcsey- és Bérkocsis-utcákban vannak az egyleti helyiségek bejárói, mindkét oldalon egy-egy külön lépcsővel, mely csak a fél-emeletre vezet. Ott vannak a különböző irodák, előadó-, olvasó-, játszó- és gyűléstermek, a könyvtár és a „Typographia” szerkesztősége. A két 4 méter széles egyleti bejáratot egy 40 méter hosszú csarnok köti össze, mely csarnok a díszterem előcsarnoka, ruhatára és buffetje. Maga a díszterem az udvar területét foglalja el és színpaddal, öltözőkkel felszerelve színi előadások tartására is alkalmas, míg a tulajdonképpeni udvar csak két emelettel e felett van. Az udvar tágas, napos, üde. Símára meszelt falain semmi építészkedés, semmi gipsz, e téren talán legmerészebb eddig egész Budapesten. Egyetlen dísz a magyaros vaskorlát és a falakat védő majolikaburkolat. A földszintnek utcára néző területét üzletek foglalják el. Az építkezés 850,000 koronába került s így a telekkel együtt 1.250,000 korona értéket képvisel.

A magyar dal terjedése Pest vármegyében. A magyar iskolaegyesület még ez év június havában tartott ülésén elhatározta, hogy a székesfővároshoz közelfekvő községekben a nemzeti érzés fejlesztése és erősítése céljából ifjúsági dalosköröket állít fel és azok szervezésével Hackl N. Lajos országos énekelügyelőt bízta meg. Hackl eleget tett a megbízásnak és dr. Árkay Kálmán iskolaegyesületi igazgató, valamint Ivánka Pál főszolgabíró közbenjöttével a váci járásban 25 községben szervezett dalosköröket. A szervezést legközelebb folytatni fogják a pomázi járásban.

Kigyuladt vasuti kocsí. A Galiciából Magyarországra indított tehervonat egy petróleumos kocsija Pusztamező és Héthárs között kigyuladt. A vonatot megállították. A kocsí elhamvadt s a pálya megrongálódott, mert egy darabon elégtek a talpfák is. A forgalmat átszállással bonyolítják le.

Nemzetközi Baromfikiállítás Budapesten. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete az idén november hó 28-tól dec. 1-ig nemzetközi baromfikiállítást rendez, a melynek védnöke Augusztina főhercegasszony Ó cs. és kir. Fensége, díszelnöke pedig Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter úr. A kiállításon igen sok díj kerül kiosztásra s az állami és magándíjakon, érmeiken kívül a térdíj háromnegyed része kerül kiosztásra. A kiállítás a városligetben levő gyönyörű iparcsarnokban lesz. A kiállítás keretében nagygyűlés lesz, a melyen a baromfitenyésztés legfontosabb kérdései kerülnek megbeszélésre. A kereskedelemügyi miniszter tehershállítási kedvezményt engedélyezett s a nagygyűlés tagjai részére személyszállítási menetdíjkedvezményt is helyezett kiállításba. Tervezetek és bejelentési ívek kaphatók a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25., Köztelek.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

**A Nyugatmagyarországi Földmívelők
Gazdasági Egyesületének ezévi tenyészállat-
díjazásai.**

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete a folyó évben ismét négy helyen rendezett igen sikerült szarvasmarha-díjazásokat, melyeken a működési területéhez tartozó három megyének (Vas, Sopron és Moson) mintegy 120 községe vett részt. A díjazások közül az első augusztus hó 4-én volt Felső-Pulyán (Sopronmegye), a második augusztus hó 11-én Rumban (Vasmegeye), a harmadik augusztus hó 15-én Mosonszolzokon (Mosonmegye) és a negyedik szeptember hó 22-én Fertőszéplakon (Sopronmegye). Ezen négy díjazáson összesen kiosztott állami és magándíjakban 1815 korona és 27 díszoklevél.

Az állattenyésztés emelése egyik legfontosabb célja minden gazdasági egyesületnek, — és ennek legjobb eszköze a tenyészállatdíjazások rendezése. Ezen díjazások a kiosztott pénzdíjak által buzdítólag hatnak a kiállító kiscgazdákra, míg másrészt tanulságosak mindenkire nézve, aki azokon mint szemlélő és érdeklődő megjelenik.

Az állatdíjazások különösen e tekintetből érdemelnek figyelmet, mert ha az egyes díjazásokra felhajtott tenyészmarhák mennyisége nem is volt túlságosan nagy, — az anyag minősége annál kiválóbb volt, — feltűnő volt azonban azon kiválóan nagy érdeklődés, amelylyel ezen négy helyen rendezett díjazások iránt a környék kisbirtokos osztálya viseltetett. Es ez felettébb fontos az ilyen tenyészállatdíjazások rendezésénél, amelyeknek nemcsak az a céljuk, hogy az állam által rendelkezésre bocsátott pénzdíjakat az arra többé-kevésbbé érdemesek elvigyék, de az, hogy a bírálóknak megfigyelése által a mint kiállítók és nézők megjelenő kiscgazdák megtanulják ítélni, hogy tenyészállataik nevelésénél mire kell elsősorban törekedniök. Így azután nemcsak azt fogják eredményezni az évente megújuló állatdíjazások, hogy az első és többi pénzdíjak nyertesei a nem oly szerencsés gazdatársaik által sikerükért irigyeltessenek, hanem hogy az ily díjazásokon az első díjakkal kitüntetett tenyészállatokra bizonyos büszkeséggel tekintszen ne csak a gazdája, hanem az egész község is. Akkor az évi díjazásokon kitüntetett tenyészmarhák jutalmazólag fognak hatni tulajdonosaikra és buzdítólag és serkentőleg a község többi kiscgazdájára.

Ezen díjazásainkról a következőkben számolunk be részletesen:

A felső-pulyai díjazáson báró *Rohonczy* György elnöklete alatt a bíráló bizottság a borjas tehenek csoportjában az I-ső díjat *Vas* István tehenének, az 1 és 2 éves üszök csoportjában *Karall* Ferenc Kócián üszőjének ítélte oda. Díjakat nyertek még: *Csitkovics* Ferencné, *Bintinger* Ferenc, *Szöke* József, *Guzmics* Sándor, *Jomonkos* Eckhard, *Schwahofer* János, *Szekli* János, *Mayerhoffer* Károly, *Fördös* Józsefné stb.

A Rumban megtartott tenyészállatdíjazáson *Förster* Ottó elnöklete alatt a bíráló bizottság a borjas tehenek csoportjában az I-ső díjat *Horváth* Ferenc tehenének, az üszök csoportjában *Kiss* Lajos üszőjének ítélte. Díjat nyertek még: *Csáy* Ferenc, *Szántó* József, *Németh* János, *Kalmár* József, *Magyar* Ferenc, *Pásti* István,

Öri István, *Barát* Ferenc, *Zlemer* Károly, *Pataki* Ferenc és mások.

A mosonszolzónoki díjazáson *Laehne* Hugó elnökölt. I. díjat nyertek *Meidlinger* József és *Wachtler* János. Ezekon kívül még a következők nyertek díjakat fölhalt állataikkal: *Thullner* József, *Kleiner* József, *Zwickl* Mátyás, *Prasch* János, *Wimberger* Ferenc, *Marquetand* Zsigmond, *Jax* Zierhut Mátyás, *Bierbaum* Mátyás, *Unger*

Mátyás, *Gmoser* József, *Hutflesz* András, *Zechmeister* János és mások.

Fertőszéplakon *Laehne* Hugó elnöklete alatt a bíráló bizottság az első díjakat *Kiss* Géza tehenének és *Zákovics* József üszőjének ítélte oda. Díjakat nyertek még: *Laczi Horváth* József, *Szigeti* József, *Krizmanits* Lajos, *Szalai* Mátyás, *Horváth* Vendel, *Kovács* József, *Németh* István, *Holper* Mihály stb.

Ezzel befejeződtek az egyesület folyó évi tenyészállat-díjazásai, de ismételten azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben fog haladni a kitűzött szép cél felé és az egyesület tagjai mindenkor érdeklődéssel fogják kísérrni szép működésüket.

—y.

Enyelgés.

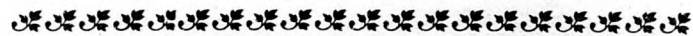
A torma természetéről. A torma legjobban terem agyagos, jól művelt állapotban levő talajban, amely már ősszel öreg trágyával trágyázott és azután laposan ráásatott. Április végén a szaporításra kiszemelt 30—35 cm. hosszú mellégyökereket vászondarabbal vagy puha bőrrel ledörzsöljük, hogy a gyökértörzsön a mellégyökerek képződését megakadályozzuk és azután laposan és majdnem vízszintesen beültetjük őket, úgy, hogy a gyökérvég csak mintegy 2—3 cm.-rel mélyebben fekszen mint a fejvég. Az ágyat nyáron át gazmentesen és lazán tartjuk. Július közepén borús napon felszabadítjuk a gyökértörzset, az esetleges mellégyökereket a talpgyökerek kimélése mellett eltávolítjuk és a törzset posztódarabbal simára dörzsöljük. Mintegy négy hét múlva megismételjük ezt a munkát és így szép sima, gyökérmentes tormaszálakat kapunk. Ősszel a földből való kiásás alkalmával lehetőleg az összes talpgyökerekkel együtt szedjük ki, amelyek közül a legszebbeket és leghosszabbakat a jövő évi ültetés számára keressük ki és külön becsapjuk homokba. A talajban esetleg meghagyott oldalgyökerek vagy pedig azoknak csak a darabjai is a következő évben újból kihajtanak és okot szolgáltatnak a zöldséges kertnek minden kerttulajdonos által méltán rettegett torma-elgazosodására.

A tejhozam és a zabszalmakarmányozás. A zabszalma az összes szalmanemek között a legtöbb proteinanyagot tartalmazza és annak a szalmának mondható, amelyet a szarvasmarha a legszívesebben eszi meg, feltéve, hogy a kellő időben, azaz sárgaérés idején arattuk le. A helyesen aratott zabszalmát azért a tejelő marha legbecsesebb téli szalmakarmányának tartják. A tej mennyiségére és minőségére hátrányos befolyást egyáltalában nem tapasztaltak, dacára annak, hogy nagy tejgazdaságokban sok szalmát és előszeretettel zabszalmát etettek fel. Ha némely helyen hátrányokat lehetett tapasztalni, annak oka valószínűleg abban rejlett, hogy a zabszalmát nem aratták le a kellő időben, vagy pedig valamiképpen megromlott.

Rák a fakon. A fakon észrevehető rákot úgy gyógyítjuk, hogy a sebszéleket alaposan kivágjuk és a keletkezett sebeket azután jól bekenjük faviaszkkal. Nagy, ily módon keletkezett sebeknél a zsákvászonnal való bekötés, amely alatt még agyagpépréteg fedi a sebet, ajánlatos, hogy a levegő és nap hatása ellen védjük a megsebzett helyet. Ha mély rákos helyek mutatkoznak fiatal hajtásokon, akkor az egész ágat még egy darab határos jó fával együtt eltávolítjuk; ha akkor már csak rövid ágtönkök maradnának hátra, akkor ezeket is teljesen eltávolítjuk. Különösen azonban ügyelnünk kell az ily módon beteg fáknál, hogy az összes keletkezett metszsebeket rögtön simára metszszük és faviaszkkal bekenjük, mert különben ott mindig ismét újabb betegségi telepek képződnek. Azonkívül az összes kivágott kéregdarabot, valamint a levágott galyakat rögtön el kell égetni.

A haarlemi tulipán. Irta: *Vaszary Mihály*. Kiadja Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten. A kerti irodalom terén igen érdekes művecske jelent meg. Minden virágkedvelő örömmel fogja ezen csinos kis könyvet fogadni, mely nemcsak a tulipán kultúrájának okszerű ismertetése által pótol hízagot, hanem egyéb tartalmánál fogva is méltó feltűnést kelt a hazai irodalomban. Hogy miért kelt feltűnést? Ezt már a bevezető sorokból is láthatjuk, melyek kivonatosan így hangzanak: „Sok mindenféle kezdeményezést, találmányt, felfedezést el akartak már vitatni tőlünk, magyaroktól. A több mint kétszáz jó barátaink azt állítják, hogy a tulipán, melynek hazája a Kelet, csak Hollandiából jutott el hazánkba, vagy Németországból, vagy Franciaországból, vagy akár honnan. Ezen jóindulatú állításokkal szemben a szerző minden kétséget kizáró módon, hiteles adatokkal mutatja ki, hogy nekünk magyaroknak nemcsak évszázadokkal előbb volt tulipánunk, mint a hollandusoknak, franciáknak és némeleknek, hanem művelődésünk történetében szintén már évszázadokkal előbb játszott szerepet a tulipán, mint a mikor említett kulturállamokban még csak a „Tulipánhóbot“, olvasd „Tulipománia“ járta. Ez utóbbi pedig nem volt haladásnak nevezhető, hanem inkább a kultúra visszafejlődésének.“ „... Található azonban e művecskében még sok más szép és hasznos, ami a tulipánra vonatkozik. Többek közt a tulipánfajták osztályozása, a tulipánmagmák természetése és a tulipánvirág kultúrája hajtatással, t. i. zárt helyen és a szabadban.“ „Ugyanazért — végzi bevezető sorait a kiadó — őszintén óhajtom, hogy e művecskét mindenütt kedvesen fogadják, mint a hogy csakugyan rá is szolgált erre.“ A „Haarlemi Tulipán“ című művecske érdekes és gazdag tartalmáról fogalmat alkothatunk magunknak, ha sorra vesszük az egyes fejezeteknek tartalmát jelző felírásokat. A „Haarlemi Tulipán“-művecskének ára 1 korona.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekék.
Aczél gerendely.

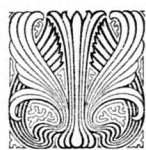
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány. Fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgönyczim: „AGRARIA“ Budapest.

MULATTATÓ

Köd.

Irta: Feleki Sándor.

*Ugy félek téli köd,
Mert lomha szárnynyal elfödöd
A kevés színt és sugarat,
Mi még az őszből megmaradt.*

*Az örökzöld fenyves felett
Köd szürke fátyolt tereget.
Megfojtja a napfényt, a dalt,
S ahol gomolyg, minden kihalt.*

*Ugy félek téli köd,
Ha ott borongsz szívem fölött.
A szív nem vágyik, nem remél,
Hová te ülsz, ott már a tél!*

*Mit meghagy az emlékezet,
Orozva, fojtva elveszed.
Az életút előtt s mögött
Ereszkedik a szürke köd.*

*Terjeng, terjeng a ködgomoly,
Nagy szürkeségbe összefoly.
Míg végre szemünk mit se lát,
Csak ködös melankóliát.*

A király háztartása.

Mesés fogalmakat alkotnak maguknak az emberek a király háztartásáról. Pedig amit az aranytálakról, a lukulusi lakomákról beszélnek, az mind rege. Az uralkodók háztartása ugyan mesés összegeket emészt föl, de távolról sem azért, mintha naponta teknősbéka-levest, bibictójást vagy egyéb ilyesfélét ennének.

A napkirályok ideje lejárt és az egymást űző ünnepek évei lezajlottak. Ma komoly kötelességeik vannak a királyoknak, amihez viszont egészséges szervezet szükséges. Királyunk igénytelensége közmondásossá vált már. Ellensége a dús asztalnak, szereti az egyszerűséget. Mikor egyedül étkezik, nem dúsabb az élelme, nem is válogatottabb, mint akármilyen rendes módú polgáré. Ha vendégül lát egy vagy több főherceget, olyankor több fogást tálalnak. Ha azonban udvari ebédet ad, melyre külföldi vendégek is hivatalosak, akkor persze nem az egyszerű igényű ember, hanem a kettős birodalom felséges ura ad díszebédet s az aztán pompás.

Ma mintaháztartásnak mondhatjuk a királyét. Nem mindig volt ez így, csak mióta az udvari háztartási irodában összpontosul mindaz, ami a konyha, a kamra és a pince kezeléséhez tartozik.

Az előző állapotokhoz képest évente félmillióra rug

a megtakarítás, mióta a felesleges kiadásokat megszüntették, a régi tételeket törölték, az udvari alkalmazottak fölhalmozott külön járulékait beszüntették. Azok az adomák, amiket a királyi ház konyhaköltségeiről beszélnek, felében ugyan koholtak, de azért valószínűek. Mária Terézia beteg papagályának ötven éves orvossága még a szerényebbek közül való. II. József egyszer megnézte a konyhaszámadást s a következő tételre bukkant benne: „Tokaji bor a papagálynak 150 frt.” A császár csodálkozott, az egész Hofburgban nem tudott egy papagályt sem. Utána kutatott és akkor kiderült, hogy ez a tétel negyvenhat év óta szerepel állandóan a kiadások között. Akkor ugyanis — tehát közel félszáz éve — megbetegedett Mária Terézia kedvenc papagálya és az orvos tokaji bort rendelt neki erősítőül. Az udvari gyógyszerész küldött is egy héten át tokaji nektárjából és számlát nyújtott be róla 150 forintról. A papagály régen elhunyt, de a bor ára lelkiismeretesen évről-évre belekerült a kiadások rovatába.

A háztartási irodából, mely a főkonyhamester hatósága alatt áll, adnak rendeleteket a konyhák és pincék egyes főnökeinek, kik viszont a személyzettel rendelkeznek.

Az udvari konyha berendezése bizony kevés szóra érdemes. A két főszakács, kik negyven éve szolgálják az uralkodót, váltig panaszkodnak, hogy a pecsenyeforgatók szinte hasznavehetetlenek már. Minden harmadrendű szálló konyhája modernebbül van felszerelve, mint az udvari konyha. Pedig itt készülnek a konyhaművészet remekei.

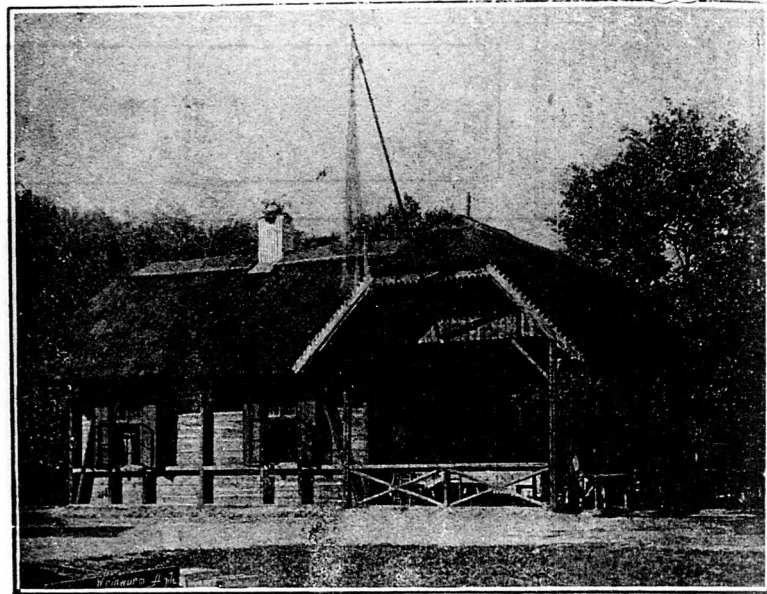
A király életrendjét így mondja el az egyik konyhafőnök: Öt órakor kávézik a felség, a kávé a cukrászok készítik, tizenkét órakor levest és egy fogás húst kell tálalnunk. Az ebéd öt fogásból áll és hat órára készül el. A király szereti a levest és a marhahúst. Közönségesen a szolgálattevő kamarás társaságában ebédel. Ebéd után bemutatják neki a másnapi menút, azt nagy figyelemmel olvassa el a király, nem ritkán meg is másítja és ilyenkor a kamarás ízlését is tudakolja. A vacsora este nyolc órakor van tej és piskóta, ez az egész. Mert a több fogásból álló eledelhez nem mindig nyul Ó felség.

A fogásokból kettő-háromhoz nem nyul a király. Bocufőt kétszer vesz és a főzeléket is szívesen megismétli. Néha gombócot és főtt tésztát rendel. Mikor még a királyné és Rudolf trónörökös gyakran étkeztek együtt a királylyal, sűrűn került almásrétes az asztalra. Hanem az régen volt. Azóta nyugdíjba küldték az udvari rétesnyújtót. Az ebédek minősége három fokozatú. „Nagyon finoman válogatott”, „finoman válogatott” és „válogatott”. Az egyes fokozatok közti különbség árban kifejezve egy pár ezer forint. A király süteményt egyáltalán nem kíván, cukorkát is csak keveset eszik. Az udvari bábra nyolc mázsa pralieét, bonbont és habos süteményt készítenek. Két mázsa a buffetbe való, hatot a szolgálók hordanak majd körül. A cukrászda készíti a reggeli kávé is.

A háztartás egyik legérdekesebb része a pince. Külön pincében vannak a külföldi borok, a világ legnevesebb

cégeinek szállítmányai. A király kedvenc itala a bordeauxi, sok ezek közt a Chateau D'Issaut, melyet mindennap fel kell tenni az asztalra.

Ezenkívül a király több másfajta bort is kedvel. Rajnai bort sohasem iszik. Pezsgőt csak vasárnap és ünnepnapkor tesznek asztalára, egyébként csak akkor, ha külön kívánja. Tokaji borból olyan kincses gyűjteményt halmoztak fel a pincében, minőt egy uralkodó sem mondhat magáénak. Poros, pókhálós üvegekben őrzik a Koronát, melyet Tokajban egyenesen a királyi pincék számára szűrnék. Az 1864. és 1867. év összes termését az udvar vette meg. A bécsi udvari gyógyszerész is innen kapja szükség esetén a tokajit és fizet érte 12 koronát félliterenkint. A legjobbakat azonban semmi árért sem adják el, hanem tekintélyes ajándékot ad néha belőle a király. Így Viktória angol királynőnek néhány év előtt negyven üveg „Koronát” küldött. Spanyol borok is dúsan vannak képviselve a raktárban, azután Mousseux cognac. Sherryt nyolcadliteres üvegekben szolgálják fel a felségnek. Különlegességei a pincének a Stipperger-féle konyak, melyből már csak három butella van még, épp úgy néhány üveg szilvórium az 1790. évből, melyet Majláth gróf ajánlott fel az udvarnak. A palackokon külön címke hirdeti: Ő felsége a király tulajdona. Ebből visz magának uralkodónk, ha gyakorlatra megy. Mikor a király a Hofburgban lakik, éjente virasztania kell az egyik pince-mesternek, mert gyakorta megtörténik, hogy a király éjjel egy pohárka charthreuset, cognacot vagy pezsgőt parancsol.

Bicsali esárda.

APRÓSÁGOK.

A „Birkások.” Hattyuffy Dezső dr. a Turul-ban érdekes cikket írt a „birkás” szó, illetőleg fogalom eredetéről. — Aki a Dunántúl régibb társadalmi életét és viszonyait ismeri, írja Hattyuffy, sokszor hallotta, szinte családi megkülönböztetésül említeni, hogy birkás. Birkásnak hívták ama jómódú vagy gazdag, rendesen német eredetű családokat, a kik a múlt századokban a Dunántúl több vármegyéjében élénk szerepet vittek. A török kiűzése után a szomszédos német tartományokból egyesek és családok is megtelepedtek nálunk. A nagyrészt parlagon heverő vagy kevésbé művelt földeket bérbe vették s minthogy valamennyi ügyes és takarékos gazdálkodó volt, hamarosan tekintélyre jutottak s közvetlen utódaik már meg is magyarosodtak. A bérlők főképpen juhtenyésztéssel foglalkoztak. De nemcsak vagyont szereztek, a magyar családokkal szorosabb viszonyba jutva, a vármegyei életben is szerepkört nyertek s lassankint megszerezték a magyar nemességet is; jóllehet, nagyobb részük külföldi nemes is volt. Eme juhtenyésztéssel foglalkozó családokat hívták birkásoknak. S nem azért, mintha birkás mestertől, juhásztól, vagy pusztabírótól származtak volna. A teljesen megmagyarosodott s magyar nemességet is nyert családok szoros vérségi összeköttetésbe jutottak a megyéjükben szereplő magyar családokkal. Abban az időben, mikor ez az elnevezés keletkezett, mindenesetre bizonyos gunyos jellege volt, s az értelme tulajdonképpen az a megkülönböztetés volt, hogy nem ősi magyar nembeli család s nem harci érdemeiért kapta nemességét, hanem birkás, azaz idegenből jött s magyar nemességét csak később szerezte.

Uralkodók dolgozószobáikban. Edvárd angol királynak minden kastélyában van dolgozószobája, de ezeknek a berendezése lehetőleg egyszerű és semmiféle nyomát se találni ezekben a fényűzésnek. A király titkárának körülbelül 40.000 levelet és okmányt kell átnéznie. Már ezeknek az aláírása is meglehetősen sok dolgot ad, ezért a király gyorsan és minden cikornya nélkül ír. A levelek és kérvények legnagyobb részét elintézés után megsemmisítik

A bolgárok jubileuma.

és csak azt teszik féle, amire még szükség van. Ezeket az írásokat azonban a legnagyobb rendben tartják. A király papirkosarát a titkár minden reggel átnézi és tartalmát elégeti. Munka közben Edvárd király folyton szivarozik vagy cigarettázik.

A cár talán több időt tölt a dolgozószobájában, melyet irodának nevez, mint a világ bármely más uralkodója. A háború óta gyakran éjjelig ott ül és egymásután fogadja a minisztereket, hogy jelentéseiket meghallgassa. Amikor nincs idegen a dolgozószobában, a cárné is ott ül karosszékben valamelyik sarokban és csendesen horgol vagy kötöget. A cár dolgozószobájának a berendezése szintén nagyon egyszerű és angol ízlésre vall, mert a cár ezeket a butordarabokat Londonból hozatta.

Legegyszerűbb valamennyi uralkodó dolgozószobái közt az olasz királyé, aki már ifjúkorában hozzászokott ahhoz, hogy a kényelmet és fényűzést ne szeresse. Viktor Emánuel minden reggel már kilenckor íróasztalánál ül és mástól sem tűri el, hogy a pontosság ellen vétson. Amikor nemrég meghallotta, hogy az egyik minisztériumban sok a hátralék, egy reggel kilenc órakor beállított az irodafőnök szobájába. Ez csak dél felé érkezett meg a hivatalába és ugyancsak elképedt, hogy a királyt látta az íróasztalánál, amint az ő munkáját végezte. Kevéssel ezután ebben a minisztériumban nagy személyi változások történtek.

Vilmos császár is nagyon korán ül az íróasztalához és a kormányügyek elintézésében a legnagyobb pontosságot követeli.

Lipót belga király dolgozószobája valami szerkesztőséghez hasonlít. Semmi kényelem, az asztalokon szerteszét hirlapok hevernek. Lipót király ugyanis maga is sokat játszik a tőzsdén és ezért szorgalmasan tanulmányozza a tőzsdei híreket és árfolyamokat.

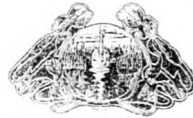
Károly portugál király nem szeret az íróasztalánál ülni, de ha kell, ő is sokat dolgozik.

A francia halászosok életéből. Összehasonlítva a német és angol halászosokkal, a francia halász legkevésbé sietett eddig régi divatú halászbárkáit gőzhalászó bárkákkal cserélni fel, a melyek pedig nemcsak több eredménnyel használhatók, de sokkal kevesebb kockázattal is járnak. Tudnunk kell ugyanis, hogy általános vélemény szerint Angliában ötven százalékra teszik azoknak a tengeren élő embereknek számát, a kik ott is vesznek. Franciaországban ugyan inkább csak bőjt idején nagyobb a halkereslet, de éppen ez az évszak az is, a mikor a tenger a legveszedelmesebb. És a breton halász nagy részben ma is alig több mint 30 tonnás vitorlásokon járja a La Manche csatornát vagy a biscayai öblöt. A kockázat tehát igen nagy és az eredmény csekély. Kiszámították, hogy a költségeket és a halászati jogilletéket levonva, egy szezon alig hoz többet 1500 koronánál, a melyet több ember között kell szétosztani, a mi bizonyosan nagyon szerény kereset hónapokig tartó veszély és viszontagság után. Ennek egyik oka az, hogy a fogás rendszeresen nem nagy s a bárkának sietni kell vissza a kikötőbe, mielőtt a halak megromlanának. Ellenben az Európában ma már szeltében elterjedt gőzhalászó bárkáknak az az előnyük, hogy hűtő és fagyasztó berendezéssel vannak ellátva, melyeken át sós víz áramlik s ez a halat életben, vagy legalább is jégen tartja s lehetővé teszi ezáltal a bárkának a tartósabb időzést. Hogy minő veszedelmekkel kell megküzdeni a tengeri halászosoknak, mutatja a következő eset, mely egy finisterre-i illetőségű halászemberrel, Jean Sebastien Riou-val történt. Riou bárkája 1903-ban szirtok közé jutott s ott kellett hagynia. Ujat vásárolt — hitelre, mivel fogás híján nem volt készpénze s újra tengerre szállt, de két hét múlva azt is elvesztette. E két fölszerelés értéke több volt, mint a mennyi keresetre a szegény halász az egész évszak alatt számíthatott. De mit volt mit tennie? Harmadszor is fölszerelkedett és zsákmány után indult oly időben, a mikor egy más bárka sem merte elhagyni a biztos révet. De éppen a rossz időjárás követ-

keztében a hal ára szokatlanul magasra emelkedett s Riounak a szenvedett csapások után nem lehetett saját biztonságára gondolni. Őt elszánt ember tartott csak vele s az egész szomszédság örült-ségnek, istenkísértésnek mondotta a vakmerő vállalkozást. Két nap és egy éjjel maradt ki s ez egész idő alatt anyja és tíz fiatalabb testvére a parton imádkozott életéért. Szerencsére a kaland kedvően végződött. Riou nemcsak sértetlenül tért vissza, de rengeteg nagy fogást ejtett, melynek árából kifizette adósságait s ma is boldogan él, ha meg nem halt, hogy a mesék fordulatával fejezzük be a francia halász élet e jellemző epizódját.

Tükörponty-óriás. Hat kilogramm súlyu, szép nagy tükörponty került ki augusztus 17-ikén a Balatonból. Felemlítésre méltónak tartom e ritka szép példánynak szárazra jutását azért is, mert a rendes tükörpontytól annyiban volt eltérő, hogy nemcsak néhány sor nagy pikkely borította testét, hanem a hal egész teste egyenletesen borítva volt óriási halpénzekkel. A ritka, szép nagy pontyot a balatoni halászati részvénytársaságnak egy nagyon is élelmes halásza horgászta ki, ki csakhamar tisztában volt, hogy élve nem emelheti ki a szárazra, azért néhány alapos botütéssel elkábitotta édesvizeink rókáját és elkábulva húzta onnan ki. E pontyóriás egyúttal tanubizonysága annak is, hogy mesterséges halastavakból a Balatonba került apró pontyivadék nálunk is nagyra megnőhet, ha életkörülményeinek megfelelő helyre sikerül magát meghúznia.

V. Gy.

KÉPEINKHEZ.

Enyelgés. A ház becézett apró porontya a „Dundi.” Ki az, ki véle szembeszállani merészel? Anyának összeborszolja apró kezecskéivel a fürtjeit, az apának belekapaszkodik a szakállába, csupa merő kedveskedésből. A néni pedig délelőttönként játszik a kis zsarnokkal akinek a részére puha, kényelmes szőnyeget tereget le a padlóra. A délelőtti enyelgés persze nem végződik egyébként, minthogy egy kis tejszó irányában a kis zsarnok éktelen sirásra fakad. Persze, hogy teljesítik a követelést!

A becsali csárda. A régi romantikus idők letűntével lassanként eltűnnek az útszéli csárdák is, kút-gémesükkal s az udvaruk közepén levő nagy kocsiállásokkal. Végre is se hírük, se hamvuk nem lesz immár a régi vigalmas helyeknek, melyek belsejében fokossal, baltával, ólmos füttykösökkel annyi koponyát és oldalbordát törtek be hajdanában a szegénylegények. A mai képünk újfajta becsali csárdát ábrázol, melynek ivójába nem kell rettegéssel lépnie a vándornak.

Bulgária jubileuma. Húsz esztendeje ül a bolgár fejedelmi trónon Kóburg Ferdinánd. Ez évben ünnepelték a bolgárok függetlenségük kivívásának huszadik évfordulóját. Mai képünk is a jubileumi ünnepség egy részletét tünteti fel, midőn a fejedelem vonata a diadal kapu alatt elrohog.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 október 15.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 70—150 K., helybeli borjúhús 130—140 K., sertéshús 1—140 K., szalonna füstölt 140—154 K., szalonna, olvasztani való 140—146 K., hárj 150—156 K., sertésszír 150—156 K. — **Füstöltthús:** (vidéki) kg.-ja 140—180 K., hazai sonka 140—2— K. szalámi 380—440 K.

Baromfifélék: —. —. —. —. K., rántani való csirke 160—2— K., sütni való csirke 220—280 K., kacsza, hizott 4—6— K., lud, hizott 10—14— K., pulyka, hizott 650—850 K. páronkint. Vágott hizott liba 1—120 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka —. —. —. K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendő). Buza 24—2430 K. Rózsa 2105 K-tól 2110 K-ig. Árpa 1630 K-tól 1695 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 1640—1650 K. Tengeri 1410— K

Teavaj: (centrifugált) 2—220 K., főzővaj 140—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 8—20 fillér.

Tojás: bacsikai 86—88 K., erdélyi apróbb áru —. —. —. K. ládánként (1440 drb). Apadt —. —. K., meszes —. —. K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5—6— K., rózsza új 450—520 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7
K. 3480 3420 3340 3260 32— 3140 3080 2920 —

Takarmányvásár. Réti széna 680 840 muhar 760—840 zsup-szalma 6—7— alomszalma 560—620

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.

Söprök, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

53586/V—1. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Száva folyó rácsai szakaszának szabályozási munkálataihoz szükséges 1972888 m³ kőhányási kőanyag szállítására nézve **1907. évi október hó 23-án** déli 12 órakor Budapesten a m. kir. földmívelésügyi miniszterium I. emeleti tanácstermében újabb zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A tervek, továbbá a kötetendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képezendő általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a mitroviczai m. kir. folyam-mérnöki hivatalban a hivatalos órák a'att megtekinthetők. Ugyanott szerezhető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlati feltételek szerint kiállítandó ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 11¹/₂ órájáig a m. kir. földmívelésügyi miniszterium házipénztáránál (félemelet 29. sz.) a szállítási szándékolt kőanyag mintájával együtt nyújtandók be.

Budapest, 1907. évi október 7.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

1907. évi 85624. I./B.—1. szám.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

A vinkovcei kir. főerdőhivatalnál az 1907. évi október hó 24-én délelőtt 9 órakor írásbeli versenyárgyalás fog megtartatni az alább részletezett vágások tölgy, kőris, szil és egyéb faanyagának tővön való eladása iránt.

Folyószám	Erdő-gondnok-ság neve	Véd-kerület neve	A vágás területe k. hold	Törzsek száma				Becsérték korona
				tölgy	kőris	szil	gye- nyás és egyéb	
1	Jasenovac	Trstika 6.	102 ¹⁰	416	40	1510	882	227.550
2	Lipovljani	Čarda- činska greda 8.	90 ⁰²	1148	98	80	4	289.532
3		Savički gjol 12.	105 ²⁵	328	5719	10	110	127.334
4	Raič	Javička greda 19.	42 ³⁰	163	4	2	—	145.939
5		Suše 20. B.	125 ⁵⁷	334	15408	—	1952	132.875
6	Uj-Nova- Gradiska	Medju- strugove 22. B.	177 ¹²	544	6425	10	133	229.353
7		Medju- strugove 22. B/1.	105 ⁸¹	59	2772	—	86	42.100
8	Niemci	Gradina	45 ⁷⁸	1008	33	36	33	254.530
9	Jamina	Vratična I.	76 ¹⁸	853	164	896	1880	295.569
10		Vratična III.	86 ⁵⁰	1827	247	895	1181	506.219
11		Smogva	52 ¹⁸	1235	—	—	—	302.431

Összesen 100979 8615 31000 3439 6261 2,556,432

Az ajánlatok a megajánlott vételár öt százalékának (5%) megfelelő bannal-pénzzel látandók el.

A versenyárgyalási és szerződési feltételek a vinkovcei kir. főerdőhiva-talnál tekinthetők meg s kívánatra a nevezett főerdőhivatal által meg is küld-
detnek.

Budapest, 1907 október hó 1-én.

M. kir. földmiv. miniszter.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmívelés-
ügyi miniszterium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, hereféléknek és réteknek, ugy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését.

A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit vagyis a kilo százalékát. a kisebb szállítási költség miatt, legolesóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról

a Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

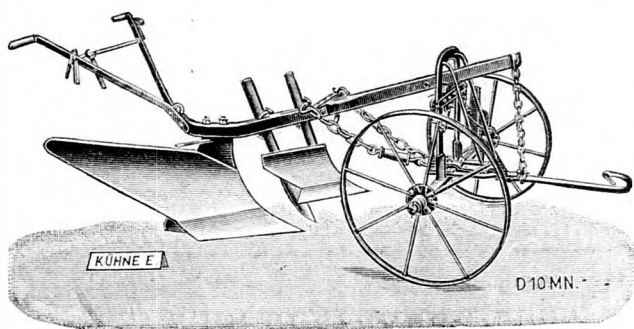
Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek)

díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó **szakmunkákat** díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olesó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

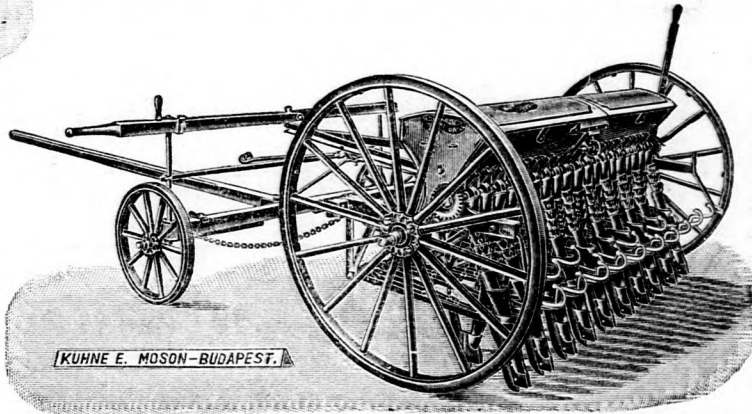

„Mosoni Drili” sorvetőgépeket és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

■ **AZ ŐSZI IDÉNYRE** ■
mindennemű talajmivelőeszközöket:
„Bippart” altalajekéket,
„Tornado” kukoriczaszártepőgépeket
és egyéb takarmánykészítőgépeket

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.740.- kor.
Tartalékok	-----	61.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.- kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.739.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	59.243.05 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerinti.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi tiszteletdíj 61 egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi tiszteletdíj közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. után. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét,

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kén-sav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.